

Eläkeläisjärjestöjen kirjelmä koskien eläkeläisten liikuntamaksuja

3794/02.05.00.01/2018

Vapaa-ajan lautakunta 29.08.2019 § 73

Valmistelija: vapaa-aikapalveluiden johtaja Hilpi Tanska p. 02 778 4700, hilpi.tanska@salo.fi

Eläkeläisjärjestöt ovat osoittaneet kaupunginhallitukselle kirjeen, jossa pyydetään, että kaupunki peruisi eläkejärjestöjä koskevat liikuntatilojen käyttömaksut, koska niillä ei ole juurikaan merkitystä kaupungin talouden tasapainottamisessa, mutta suuri merkitys eläkeläisyhdistysten vapaaehtoistoiminnan järjestämiselle ja ylläpitämiselle. Lisäksi eläkeläisjärjestöt esittävät, että kaupunki luopuisi eläkeläisten uinti- ja liikuntakortin hinnan korotuksista. Eläkeläisjärjestöjen 20.6.2019 kaupungille saapunut kirje on esityslistan liitteenä.

Liikuntapalvelujen hallinnoimien liikuntatilojen vuorot ovat olleet maksuttomia salolaisten yhdistysten vammais- ja eläkeläisryhmien liikuntatoimintaan syyskauden 2019 alkuun asti. Syyskauden vuorot ovat alkaneet 19.8.2019 ja maksut astuneet voimaan samasta päivästä vapaa-ajan lautakunnan 16.5.2019 § 52 tekemällä päätöksellä.

Päätöksellä liikuntatilojen liikuntakäytöstä peritään tilavuokraa salolaisilta yhdistyksiltä (yli 19-vuotiaat) seuraavasti:

- alle 300 m² liikuntatilat 5 € / t
- yli 300 m² liikuntatilat 8 € / t
- liikuntahallit ½ sali (Urheilutalo, Kisko, Kuusjoki ja Salon lukion sali) 5 € / t
- liikuntahallit 1/3 sali (Halikko, Perniö) 5 € / t, Salohalli 10 € / t

Pääsääntöisesti eläkeläisjärjestöjen ryhmät ovat pienehköjä ja näille riittävät alle 300 m² salit tai osa liikuntahallista. Jos ryhmässä on esim. 10 osallistujaa, maksaa yhden osallistujan tunnin liikkuminen n. 50 snt tilavuokran osalta. Syyskauden aikana kertoja 19.8 alkaen joulun asti kertyy 18 ja 10 hengen ryhmällä hintaa yhden osallistujan liikkumiselle 9 €. Jos järjestöt eivät voi tilavuokria maksaa, on vaihtoehtona periä kohtuullinen tilavuokra osallistujilta. Harrastamiseen kuuluvat kohtuulliset kulut.

Salon on vuosina 2016-2019 mukana valtakunnallisessa Voimaa vanhuuteen-ohjelmassa, jota koordinoi Ikäinstituutti ja jolla kehitetään ikääntyneiden terveysliikuntaa kunnissa. Ikäinstituutin Salon kaupungin yhteyshenkilöltä (suunnittelija Heli Starck) kysyttiin tietoja muiden kuntien (ohjelmassa mukana 48 kuntaa) liikuntatilamaksuista sekä ohjatun liikunnan osallistujamaksuista. Suunnittelija kertoi, että maksuttomia tiloja on pääasiassa pienissä kunnissa ja joissakin kunnissa tiloista peritään nimellinen vuokra, joka esim. Kempeleellä on 2,5 € / tunti. Suurimmassa osassa kuntia tilat maksavat, mutta seniorijärjestöt voivat saada ne halvemmalla kuin työikäiset.

Koska Salon maksut yhdistyksille ovat esim. Salon vertailukaupunkeihin verrattaessa edulliset, ei tilavuokrassa ole tehty eroa työikäisten ja ikääntyneiden välillä. Salimaksujen osalta vertailukunnissa salimaksut ovat 6,5 € – 40 € / t riippuen salin koosta. Salimaksut ovat käytössä pääosin aikuisille, eikä eläkeläisiä ole vertailukunnissa eroteltu omilla hinnoilla. Salossa salimaksut ovat 5 – 25 € / t.

Liikuntapalvelujen järjestämisen ohjatun liikuntatoiminnan sekä uimahalli- ja kuntosalipalvelujen osalta eläkeläisjärjestöjen kirjeessä todetaan, että

toimintakyvyn kannalta elintärkeät liikuntapalvelut tulisi saada maksutta. Ja että lautakunnan päättämä varsin roima hinnankorotus eläkeläisten uinti- ja liikuntakorttiin on ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa. Salossa maksut ovat perinteisesti olleet varsin edulliset ja ovat edelleen ja näin erityisesti eläkeläisten osalta. Eläkeläisten uinti- ja liikuntakortti maksaa 55 € vuodessa tai 30 € (6 kk kortti). Kortin myöntämiselle ei ole alaikäraja, kunhan ostaja on täysipäiväisesti eläkkeellä. Kortilla voi osallistua kaikkeen liikuntapalvelujen ikääntyneille järjestämään ohjattuun liikuntatoimintaan (pois lukien vesijumput ja jotkin erikoiskurssit), käydä uimahallissa päivittäin ja uimahallin kuntosalin lisäksi valitsemassaan lähikuntosalissa vaikka päivittäin.

Ikäinstituutin suunnittelijan mukaan kuntien liikuntapalvelujen järjestämät ryhmät ovat yleensä maksullisia, vaikkakin joissain kunnissa maksuttomia. Järjestöjen ja sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissä ryhmissä on enemmän maksuttomia ryhmiä. Voimaa vanhuuteen-ohjelmassa kannustetaan järjestämään ikäihmisille edullista liikuntatoimintaa ja jotain myös maksutta. Salossa järjestetään kaikenikäisille maksutta henkilökohtaista liikuntaneuvontaa ja eri ryhmiin sekä kuntosaleihin voi käydä tutustumassa maksutta. Liikuntapalveluissa varsinaisia maksuttomia liikuntaryhmiä ei ole joitakin ulkoiluryhmiä lukuun ottamatta.

Salon vertailukuntien osalta voidaan todeta eläkeläisten liikuntakorteista seuraavaa. Osassa vertailukuntia on käytössä eläkeläisille suunnattuja liikuntakortteja, mutta ne oikeuttavat vain uimahallin ja kuntosalin käytön ilman ohjattua liikuntaa, joka Salossa sisältyy laaja-alaisesti kortin hintaan. Vertailukunnissa eläkeläisliikuntakortin ostamiselle on myös alaikäraja, joka Salossakin oli alkujaan käytössä (ikäraja oli 70 v.), mutta poistettiin muutamia vuosia sitten.

Seinäjoella on käytössä 70+ seniorikortti (76 € / vuosi), joka oikeuttaa uimahalliin ja kuntosalille pääsyn, kortti on voimassa ma-pe. Kotkassa on yli 65-vuotialle uimahallin päiväkortti (6-16 välisellä ajalla), jonka hinta on 50 €/vuosi. Kotkassa on käytössä erikseen eläkeläisten liikuntapaikkakortti (115 €/vuosi), joka oikeuttaa uimahalliin ja kuntosalin käytön ilman aikarajaa. Mikkelissä on seniorikortti yli 65-vuotialle (50 € / v. ja 25 €/ 6 kk), joka oikeuttaa uimahallin ja kuntosalin käyttöön. Hämeenlinnassa yli 70- vuotiaiden uinti- ja kuntosalikortti ilman ohjattua liikuntaa maksaa 75 € / kalenterivuosi.

Lähikunnista Turussa on käytössä senioriranneke yli 65- vuotiaille (40 € / 6 kk), joka oikeuttaa uimahallien ja kuntosalin käyttöön ja vertaisohjattuihin liikuntaryhmiin. Raisiossa yli 65 –vuotiaiden uinti- ja kuntosalikortti on voimassa arkisin klo 14 asti ja maksaa 35 € / 6 kk.

Jos eläkeläisten maksuja verrataan salolaisten lasten liikuntamaksuihin, voidaan antaa seuraava esimerkki. Jos esim. 7-vuotias lapsi käy n. 1 kerran viikossa uimassa, 1 kerran vuodessa 10 kerran uimakoulussa ja osallistuu sekä kevät- että syyskaudella yhteen saliliikuntaryhmään viikossa eikä käytä kuntosaleja lainkaan, hänen vanhempansa maksavat seuraavat kustannukset: 110 € (uimahalli 50 x kortti), 40 € (uimakoulu), 42 € (kevään saliliikunta), 39 € (syksyn saliliikunta) = 231 €. Kustannus on yli neljä kertaa kalliimpi kuin eläkeläisen vuotuinen kustannus. Eläkeläinen voi kortillaan halutessaan käydä liikkumassa vielä huomattavasti enemmän kuin esimerkin lapsi.

Liikuntapalvelujen menoista yhteensä n. 80 % aiheutuu sisäisistä kustannuksista (sisäiset vuokrat, siivous ja pienempänä vesi) sekä henkilöstökuluista. Vuoden 2019 lisätalousarviota tehtäessä maksujen korotusta parempaa keinoa talouden tasapainottamiseen ei löydetty. Maksujen laajentamista tai korottamista voidaan edelleen joutua käyttämään keinona nettomenojen pienentämiseksi. Nyt tehdyistä hinnastomuutoksista ei voida luopua, elleivät liikuntapalvelujen määrärahat kasva.

Vapaa-aikapalveluille annettu talousarvioraami vuodelle 2020 on noin

30 000 € pienempi kuin vuoden 2019 leikattu talousarvio, vaikka esim. palkkaratkaisut ovat kasvattaneet menoja merkittävästi. Kaikkien kaupungin muiden palvelualueiden osalta talousarvioraami on suurempi kuin vuoden 2019 leikattu talousarvio.

Apulaiskaupunginjohtaja:

Vapaa-ajan lautakunta päättää antaa kaupunginhallitukselle valmistelun mukaisen vastauksen eläkeläisjärjestöjen kirjeeseen eläkeläisten liikuntamaksuista.

Päätös:

Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Salon senioriopettajat ry:n esitys eläkeläisjärjestöjen liikuntasalivuokrista luopumiseksi

Vapaa-ajan lautakunta 16.12.2021 § 54
5657/02.05.00.01/2021

Valmistelija

vapaa-aikajohtaja Hilpi Tanska, hilpi.tanska@salo.fi, 02 778 4700

Salon senioriopettajat ry on osoittanut kaupunginhallitukselle 10.11.2021 päivätyn kirjeen, jossa he esittävät, että ”Salon kaupunki luopuu liikuntasalivuoroista perittävästä maksusta eläkejärjestöiltä vuoden 2022 alusta”. Kirje on esityslistan liitteenä.

Eläkeläisten liikuntatilavuokria on edellisen kerran käsitelty edellä esitellysti vapaa-ajan lautakunnassa 29.8.2019 § 73. Tuolloin useampi eläkeläisjärjestö oli osoittanut kaupunginhallitukselle kirjeen liikuntatilamaksuista luopumiseksi. Kaupunginhallituksessa asiaa ei ole kuitenkaan käsitelty. Eläkeläisjärjestöjen 20.6.2019 lähettämä kirje on esityslistan liitteenä.

Kaikki yhdistysten vuorot varataan liikuntapalvelujen sähköisestä tilavarausjärjestelmästä. Yhdistyksen ilmoittavat anomuksessaan vuorojen arvioidun käyttäjämäärän pakollisena tietona, jotta myönnettävän tilan koko voidaan suhteuttaa ryhmän kokoon.

Eläkeläisten liikuntatoimintaa järjestävät yhdistykset ovat järjestelmässä omassa kategoriassaan ja järjestelmästä on poimittu kauden 2021-2022 vakiovuorojen osalta seuraavat tiedot:

- vuoroja on anonut yhteensä 20 eri yhdistystä
- vuoroja on myönnetty yhteensä n.1400 kpl, vuorojen keskimääräinen kesto on 45-120 min ja keskimääräinen tuntihinta on 5,25 e.
- yhdistykset ovat ilmoittaneet, että myönnettyillä vuoroilla arvioitu osallistujamäärä on n. 17900 hlöä.
- eläkeläisjärjestöiltä elokuu 2021 - huhtikuu 2022 välillä liikuntatilojen käytöstä perittävä tilavuokra on yhteensä n.9000 e.
- Jos ilmoitettu osallistujamäärä pitää suurin piirtein paikkansa, maksetaan liikuntatilasta vuokraa keskimäärin 50 snt per osallistuja / kerta.

Liikuntapalvelut tukee yhdistysten ohjattua liikuntatoimintaa yleisavustuksin, ikääntyneille järjestettyä toimintaa on vuonna 2021 tuettu yhteensä 2233 eurolla ja osallistujia toiminnassa on ilmoitettu olleen yhteensä 6808. Jokaisesta osallistujasta on maksettu ikääntyneiden osalta

(painokerroin 1,5) avustusta n. 32,8 snt/ kerta. Ikääntyneiden ohjattuun liikuntatoimintaan avustusta on saanut yhteensä 15 eri yhdistystä. Esimerkkinä Salon senioriopettajat ry:n ohjatussa toiminnassa on vuoden 2020 aikana ollut 519 osallistujaa ja avustusta on myönnetty 170,50 e.

Yleisavustus huomioiden yhdistykselle jää maksettavaa ohjattuun toimintaan käytettyjen liikuntatilojen käytöstä n. 17 snt per osallistuja.

Tilojen maksuttomuus aiheuttaisi liikuntapalveluille n. 10 000 e tulovajeen budjetoituihin menoihin vuositasolla, mihin ei ole vuoden 2022 talousarviossa varauduttu.

Tilojen käytöstä käyttäjälle maksettavaksi jäävä hinta on erittäin edullinen. Jos syyskaudella ryhmällä on kokoontumisia esim. 15 krt ja kyseessä on ohjattu toiminta, johon on haettu avustusta, jää osallistujan maksettavaksi n. 2,58 e. Jos kyseessä on ei-ohjattu toiminta, jää maksettavaa 15 kerralta 7,50 e.

Yksityishenkilönä tilojen varaaminen on huomattavasti kalliimpaa, esim. Mustamäen koulun liikuntasalin varaus maksaa 15 e / tunti. Mahdollinen maksujen huojennus tulisikin liikuntapalvelujen mielestä kohdistaa yhdistysten erittäin edullisten tilavuokrien sijaan esim. perhevuoroihin tai muihin vapaiden ryhmien (ei rekisteröity yhdistys) vuoroihin, jolloin tilojen käyttöä todennäköisesti saataisiin lisättyä esim. viikonloppuisin.

Esittelijä	Sivistyspalveluiden johtaja
Päätösehdotus	Vapaa-ajan lautakunta päättää, että liikuntapalvelujen liikuntasalien tilavuokria ei muuteta eläkeläisille liikuntaa järjestävien yhdistysten osalta. Asiaa ei esitetä edelleen kaupunginhallituksen käsittelyyn, koska hallintosäännön mukainen toimivalta kaikkien vapaa-aikapalvelujen hintojen suhteen on lautakunnalla.
Päätös	Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Asianosaiset